

Ислom Нури

Abdulloh ibn Amr roziyallohu anhumodan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «Ayol kishi erining iznizis birovga qarshi kurashish bilan shug'ullanish kerak emas» (Sahihu sunanin-Nasoiy: 3518).

Abdulloh ibn Amr roziyallohu anhumadan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Ayol kishi erining nikohida turadi, o'z molidan ham birovga murojaat qilib berishi (yani, erining iznisiz) joy emas» (Sahihu-nasun: 35-iyun)

Vosila roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Ayol kishi o'z molidan biron narsani erining iznisiz yashashga sarflanishi mumkin emas» (As-silsilatus-sahifa: 775).

Asmo roziyallohu anhaddan rivoyat kilinadi: Bir ayol: «Yo Rasululloh, mening kunoshim bor, agar erim menga bermagan narsani ham bergandek kilib ko'rsam, men uchun gunoh bo'ladimi?», Deb so'radilar. Rasululloh solallohu alayhi va sallam: «Oziga beriladigan narsani berilgandek kililib ko'rgan odam yolg'ondakam kiyimlarini kiyib olgan odamga xayr bermadi», deb javob berdilar (Muttafaqun alayh).

Ayol kishi erining izni va roziligisiz nafl ibodatlarga mashgul bulmasligi va uyiga birovni kiritmasligi ham erining ayol ustidagi haqiqatlardan

Abu Said roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Biz Rasululloh solallohu alayhi va salom huzurlarda ekanimizda bir ayol kelib: «Erim Safvon ibn Muatalt meni namoz o'qisam, kunza tutsam ochzimni ochib yubordim, bomdodni to kun chiqdim» deb. Safvon ham shu erda edi. Rasululloh solallohu alayhi va salom undan ayoli aytgan gaplar tug'risida so'radilar. U: «Yo Rasululloh, namoz o'qisam uradi », degan gapiga kelsak, u namozida ikkilada uzun-uzining suralarini o'qiydi, vaholanki men uni

Ислом Нури

qaytarib qaytaraman», dedi. Rasululloh solallohu alayhi va sallam: «Agar bitta sura bulysa ham odamlarning uchun kfoya qilingan bullardi», dedilar. «“ Ro’za tutsam ochzimni ochib yubordim ”, degan gapiga kelsak, u kunza tug’ib oladi, men esa yigitman, (jimoidan tegilishga) sabrim chiamaydi”, dedi. Rasululloh solallohu alayhi va salom: «Ayol kishi erining iznisiz (nafl) kunza tutmasin», dedilar. «Kun chiqib ketgunicha namoz o’qimadi, degan gapiga kelsak, biz (ekinalizni tunda sug’orishga odatlangan va) shu narsa bizga ma’ruf (ma’qul) katta bo’lgan xonadonimiz, (charchab tongga yoqin uxlab qolsak) uyg’ona olmaymiz-da, kun chiqib ketasiz. Rasululloh solallohu alayhi va salam: «Uyg’onoq, namozningni o’qib ol, ey Safvon», dedilar (Abu Dovud, Ibn Moja rivoyatlari, shayx Alboniy «Mishkot» da soatiy sanagan: 3269).

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Ayol kishi Ramazondan boshlanib pari eri borligida uning iznisiz kunza tutmasin, eri borligida uyiga uning iznisiz juda kimni kiritaman» ()

Ali ibn ABi Tolib roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom ayollarga - yani, uylarda - erlarning iznisiz gapirishdan qaytarilganlar (As-silsilatus-sahifa: 652).

Ayoli bilan uzi istagan ko’rishda juda yaxshi ko’rishni, faqat orkaga yaqinlashish kilishdan saqlanishni, shunindek, xayz va nifosli vaziyatda qwilmasligi erning ayoli ustidagi haqiqatlardan

Olloh taolo aytadi: «Sizdan hayz haqiqatda so’raydilar. Aytish: U kongilsiz-nopok narsadir. Bas, hayz paytida ayollaringizdan chetlaning va to poklanmagunlaricha ulaga yaqinlashmang! (Xayzdan pok bo’lib) g’usl qilgandan keyin kecha ularga Olloh buyrgan tomondan kelingiz! Albatta Olloh tavba qiluvchilarni va

o'zlarini mudom pok tutuvchilarni sevadi » (Baqara: 222).

Ibn Abbos roziyallohu anhumanidan rivoyat kilinadi: «Ankorlar mushriklik davomiyligida barcha kitoblarda paydo bo'lgan yahudiylar bilan yashashar, o'zlarining ilmiy bilimlarini topish, ko'p ishlarni olib borishda ergashishdi. Ahli kitoblar ayollar bilan qurilgan ayollarning qiziqishlari juda katta bo'lib qolmoqda va bu ayollarning hayoti uchun eng yaxshi deb belgilandi. Ansolar ham ularga ergashib shunday qilardilar. Quraysh ahli esa ayollarni bilan g'oyat erkin-ochik aloqa qilib qo'yishadi, ayollarni olgandan keyin, keyin biron bir ayolni olib ketishadi, lekin ular bu erda ish olib borishadi. Xijrat davomiyligi bo'yicha Makkaliklar Madinaga kelayotganlarda, o'zaro bir-biridan anoriya ayolga uylandilar va u bilan yaxshi ko'maklashadigan bo'lishdi. Ayol bundan norozi bo'lib: «Biz faqat olti tomondan yaxshilashamiz. Siz ham xuddi shunday qiling ikki menga yaxshilashmang!», Dedi. Bu kelishmovchilik jiddiy tus bo'ldi. Hatto Rasululloh solallohu alayhi va salomning kuloqlariga ham etib bordi. Shunda Ollloh taolo oyat nozil qilingan:«**Xotinlaringiz qishloq xo'jaligingiz. Bas, ekinotohingizga xoxlagan jihatingizdan kelaveringsiz ...** » yangi katta tomonidan, orka tomonidan yo'q oyol erining ustida bulib o'tgan holat. Bu erda faqatgina bola tugilganidan keyin nazarda tutilgan (Ibn Abbos sharhi) ». (Sahihu sunani Abi Dovud: 896).

Jobir roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: «bo'limlar:» Agar erkak oyolining oldiga orka tomonidan o'tinlassa, farzandi g'olib bo'lib o'qiydi! «, Deyishardi. Shundan svng Ollloh taolo oyat nozil qilingan edi: «**Xotinlaringizni ekishgizgizdir. Bas, ekinotohingizga xoxlagan jihatingizdan kelaveringiz** ». Rasululloh solallohu alayhi va salom: «Oldidan ham, orkasidan ham mumkin, faqat farjiga (kiniga) bulib ko'rishi mumkin», dedilar (Mutafaqun alayh).

Ислom Нури

Ibn Abbos roziyallohu anhumadan rivoyat kilinadi: «Umar ibn Xattob roziyallohu anhu Rasululloh solallohu alayhi va salomning oldirariga kelib:« Yo Rasululloh, men halok bo'ldim! », Dedi. Rasululloh solallohu alayhi va salam: «Sizni nima halol qildi, ey Umar?», Dedilar. Umar roziyallohu anhu: «Kechqurun markabimga (tuyamga) teskari mindim (yani ayolinga orkasidan yoqinglashdim)», dedi. Rasululloh solallohu alayhi va salomga javob qaytarildi. Song oyat nozil buldi: **«Xotinlaringiz ekingohingizdir. Bas, ekinotohingizga xoxlagan jihatingizdan kelaveringiz ...»** Rasululloh solallohu alayhi va sallam:« Olidan, orkasidan kovilayverish, faqat orqa oldidagi munosabatni saqlashdan saqlash va xayiz holatida (jimo kilishdan) qayta tiklanish »(), saqlanayapti.

Xuzayma ibn Sobit roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salam: «Allox haqiqatdan hayot kilmaydi – oyollaringizning orka oldiga qo'yilganlar!», Dedilar «(Axmad, Termiziy rivoyatlari, yashovchi.)

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salam: «Ayolining orka tomoniga yaqinlashgan odam malundir!», Dedilar (Axmad, Abu Dovud rivoyatlari, Sohihul-jomiy: 5889).

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Kimda-kim hayzli ayolga yaqin ayolning orka oldidagi qo'zg'alish yoki folibinga yordam, ung aytganlarini xaykallarga, Muxammad sollindinga o'xshatganga o'xshaydi. »(Abu Dovud, Termiziy va boshkalar rivoyatida) boshka rivoyatada“ Muhammad sollallohu alayhi va salamga nozil kilingan narsadan pok bulibdi ”.

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Ayolning orka tomoni kishini tashkillashtirgan

Ислом Нури

odamga Olloh qaramaydi» (Ibn Moja, Bayhaqiy rivoyatlari, Sahihut-targ'ib vat-tarib: 24).

Uqba ibn Omir roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Xotinlarning orkasiga xwiladigan kimsalarni Olloh laynatlasin» (Tabaroniy uyi, Sahihut-targ'ib: 2429).

Xuzayma ibn Sobit roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh sollallohu alayhi va sallam: «Ayollarning orkalariga yozilgan qilich haromdir», dedilar (Nasoyiy rivoyat, As-silsilatus-sahima: 873).

Tovusdan rivoyat kilinadi: Ibn Abbos roziyallohu anhumodan aolining orkasiga qvshiligan odam haqida so'ragan edi, u: «Bu odam kufr haqiqatda so'rayapti», dedi (Nasoyiy rivoyat, shayx Nosir «Odobuz-zifof» dagi).

Ayoliga xizmat ko'rsatish holati bo'yicha qurilgan odam to'laydigan kafforat

Ibn Abbos roziyallohu anhumadan rivoyat kilinadi: Ayolga hizli vaziyatda jinsiy aloqa kilib kuygan odam haqiqatda Rasululloh solallohu alayhi va sallam: «Bir dinor yaki yarim dinor sadaqa kiladi», dedilar » (Asxoboniy-jon).

Kishi xayzli ayoli bilan qurilganidan keyin har qanday ishni qilishi mumkin

Anas ibn Molik roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: «sudyalar oyollarini hayz holatida uydan tashkariga chikarib kuylar, uy ichida ular bilan birga eb-ichmas va birga uhlamasildilar. Rasululloh solallohu alayhi va salamdan bu haqiqatda so'ralganda oyat nozil bo'lishdi: «**Sizdan hayz haqiqatda so'raydilar. Aytish: «U (er-xotinning uchun) aziyatdir. Bas, hayz paytida ayollaringizdan chetlaning va to poklanmagunlaricha**

Ислom Нури

ulaga yaqinlashmang ». Rasululloh solallohu alayhi va salam: «Ulardan bilgan uy ichida biron bir odamga murojaat qiling va qo'shilishdan boshka barcha narsani qilaveringlar», dedilar. Shunda yahudiylar: «Bu odam biz qilayotgandek har bir ishning teskarisini qilmagunicha tinchimaydi shekilli?!», deyishdi (Sahihu sunani Abi Dovud: 231).

Oisha roziyallohu anhaddan rivoyat kilinadi: «Bizlardan birimiz hayz ko'rganida, Rasululloh solallohu alayhi va salom unga izor (yani, belдан pastga kiyilagan kiyim) kiyib olishni buyuringlar. So'ng u bilan birga yotaveruvchilar »(Mutafaqun alayh).

Oisha roziyallohu anhaddan rivoyat kilinadi: «Bizdan birovimiz hayz holatida bulysayu, Rossulloh sollallohu alayhi va salom uni kiyimsiz vaziyatda kuchmakchi buvlar, hayr davri izor kiyib olniwini buyuramiz, suvni olib tashlaymiz». (Oisha roziyallohu anxu) dedilar: «Qay biringiz o'z shahvatingizga Nabiy sollallohu alayhi va salomga egalik qilganlarga e'tirof etiladimi?!» (Buxoriy rivoyat).

Maymuna roziyallohu anhadgan rivoyat kilinadi: «Rasululloh solallohu alayhi va salom ayollardan birining xayri ekani, biron bir odamning turmush sharoitida yaratilishi kerak bo'lgan voqealarni kuchaytirishdi» (23-oyat)

Itoat faqat yaxshi ishlarda bo'ladi, Xoliqqa osiy bulinadigan ishlarda maxluqqa - uning shaniy har qancha ulug' bulmasin - etoot kelinmaydi

Ayollar bilmoqlari kerak, erga itoat degani mutloq itoat emas, bundan tashqari u juda yaxshi ishlarga va Olloh taologa itoat kilish doirasiga cheklangan. Er agar Olloh taologa osiy bulinadigan ishlarga, masalan namoz o'qish yoki hijobni tashish yoki begona erkaklar bilan aralash aralash yurish kabilar haromilingan ishlarga buyursa, unga itoat

qilinadimi.

Olloh taolo aytadi:

«Biz insonni ota-onasiga ishlashga qarshi buyrdik, (ammo) agar ular sen o'zing bilmagan narsalarni (yani qurilgan« xudo »larni) Menga sherik qilayotganing uchun zurlasalar, u vaziyatda o'larga itoat qilmagin!»
(Ankabut: 8).

«Agar ular (yoshi ota-onang) seni o'zing bilmagan narsalarini Menga sherik qilishga zurlasalar u vaziyatda o'larga itoat etma! Ularga (garchi kofir bulsalar-da) , dunyoda yaxshi muomalada bulgin »
(Luqmon: 15).

Ota-onaning farzandlari ustidagi haqiqatlar har kuni qanchadan-qancha ulug'larga qaramasdan gunoh ishlarida ularga itoat kilmaslikka buyurilgan ekan, endi ayol kishi agar eri uni Ollohga shirk keltirganga yoki Ollohga ma'siyat bilan bog'liq bo'lgan har qanday ishni buyuraga olib borish kerak. Zotan, Xoliqning haqiqati bilan amalga oshiriladigan uchrashuv, Olloh subhanaxu va taologa itoat kilish maxluqqa itoat kilishdan – u kim bulib qolganidan qat'i nazar nazarda tutilgan.

Ali ibn ABi Tolib roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Ollohga ma'siyat bulib ishda itoat kilinmaydi, etoat yaxshi mahorat ishlardadir» (Mutafaqun alayh).

Navvos ibn Jamyon roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Xoliqning ma'muriyatida mahalliy itoat yugdir» (Shayx Alboniy «Mishkot» da ko'rsatuv sanagan: 3696).

Vafotidan keyin ayoli unga to'rtta oy kun motam tugishi ham erning ayoli ustidagi haqiqatlardan

Allox too lo aytadi: «**Sizlardan** (musulmonlardan) **vafot qilingan qishloq xo'jaliklarining xotin-qizlarini qo'llab-quvvatlagan buvlar, katta torg oyog'i kun kunlariga qarab** (idda saqlab) **turadilar**» (Baqara: 234).

Ummu Habiba roziyallohu ko'rsatgan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Allohga va oxirgi kunga shunday olib kelingan oyol uchun mayitga uch kechadan ortiq aza tugatish to'g'ri emos, fakat eri bundan mustasno, men o'zimni ushlab turaman»

Ummu Atiyya roziyallohu ko'rsatgan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Allohga va oxirgi kunga shunday sabab keltirgan oyol eridan bo'shshanganga uch kechadan ortiq aza tutish to'g'ri emas, faqat eriga tug'ilgan oyog'ini olib bersangiz, saqlang qiyimiydi - byulgan ipdan tuqilgan mato bundan mustasno, - xushbo'ylik ishlatmaydi, faqit xayizdan pok bu'lgach bir qism xushchaqchaq ishlatish mumkin» (Mutafaqun alayh).

Botil shart haqiqatda

Ummu Mubashshir al-Ansoridan rivoyat kilinadi: Nabiy solallohu alayhi va salom Baro ibn Ma'urning kizi Ummu Mubashshirga sovchi kuyganlarda u: «Men erim bilan undan keyin turmushga chiqmaslikka shartlashganman», dedi. Nabiy solallohu alayhi va sallam: «Bunyod qilish yaramaydi», dedilar (Taboroniy rivoyatasi, As-silsilatus-sahifa: 608). Yani, bunday shartlashish to'g'ri emos, chunki bu hayotni kilishga, farzand ko'rishga va naslni ko'paytirishga targ'ib qiluvchiga ulab shar'iy dalillarga qarshi.

Er-xotinning o'rtasidagi haqiqat-huquqlarga mehr-muhabbat va muloyimlik bilan munosabatda bo'lish zarur, kuch va qat'iyat bilan, zo'rlik bilan ishlashdan saqlanish kerak. Shubhasiz, Allox too lo halimdir va har bir ishda halollikni yaxshi ko'radi, halollikka qat'iyatli ravishda bermagan mukofotlarni beradi, Olloh bir xonadonni do'st tutsa, unga mehmon-shafqat va halollik kiritib qo'ydi.

Allox taolodan uylarimizni va barcha musulmonlarning uylarini mehr-muhabbat va halollik bilan to'ldirishni so'raymiz. U Eshituvchi, Yoqin va Ijobat qiluvchi Zotdir.

Olloh taolo payg'ambarimizga, u zotning ahli va ashobiga salavot va salomlar yullasin.

Erning ayoli ustidagi haqiqat-huquqlarini bilib tug'ilganligimizdan so'radi, endi ayolning er zimmasidagi haqiqatlarni bilan tanib chiqishga o'tamiz.

* * *

Sunan Abi Dovudning jamoati Avnul Ma'budda sharxlovchi shunday debdi: "Safvonga bu vaziyatda bulib turadigan bulsa kerak. Bunga qarshi u bilan birga uni uyg'otadigan odamning bylmasligi bylishi mumkin. Beuzr bunday vaziyatda davom etishi, bulib yozilishi bulib qolishi mumkin. «

Safvonning uzri birgalikda holatning davomiy emasligiga dalolat kiladi. U uxlab qo'liga tushishda sug'orishni sabab qilib ko'rdi. Malumki sug'orish mavsumiy va har qanday kuni takrorlanmaydigan ishdur.

hayzining
dastlabkirog'ida kuchsa 1 oltin dinor (ya'ni 4,25 gr atroffida) koforat

Ислом Нури

06.2 Аёл киши ўз молидан бирон нарсани эрининг изнисиз сарфламаслиги
хам эрнинг аёл устидаги ҳақларидан | 10

tuvaydi,
xizzi so'nggilashib, poklikka yaqinlashib qolganda qo'shsa yarim dinor
kafforat
tuvaydi, vallohu amam.